

Elektronisch factureren: steeds meer mkb-accountants ervaren de voordelen van UBL

*Gerard Bottemanne *)*

Sinds het afgelopen jaar breekt UBL steeds verder door als standaard formaat om elektronisch facturen uit te wisselen. Facturen worden op basis van UBL uitgewisseld tussen de administratiesystemen van de leverancier en de afnemer. Bij de afnemer wordt de factuur automatisch geregistreerd (en daarna geboekt) in de administratie. En als sprake is van een nieuwe leverancier worden de leveranciersgegevens automatisch opgenomen in het administratiesysteem van de afnemer. Er is dan 100% zekerheid over de juistheid van de leveranciersgegevens, zoals de n.a.w-gegevens en het bankrekeningnummer. UBL zelf is al meerdere jaren beschikbaar als formaat en wordt gebruikt in meerdere landen. Interessant is dat UBL nu is omarmd door zowel de overheid als leveranciers van boekhoud- en andere standaard softwaresystemen in Nederland.

PDF en digitaal archief

Naast UBL wordt de factuur ook in PDF-formaat aangeleverd als leesbaar document voor de gebruiker. Zo wordt de UBL gebruikt om de boekhouding bij te werken en de PDF voor het digitaal archief.

Eén UBL-standaard

Wereldwijd is sprake van één UBL-standaard. Weliswaar zijn er de afgelopen tien jaar drie versies van UBL verschenen (1.0, 2.0 en 2.1) maar deze zijn 100% backwards compatible. Op dit moment wordt UBL 2.0 (die dateert uit 2006) het meest ondersteund als het gaat om facturen. UBL kent namelijk vele andere (handels)documenten. UBL 2.1 is de meest recente versie die dateert uit 2013 en kent wat betreft de UBL-factuur slechts zeven nieuwe elementen t.o.v. UBL 2.0.

Een UBL-factuur kent een gestructureerde opbouw, bestaande uit groepjes van elementen. Zo zijn er elementen voor de adresgegevens van de leverancier en voor de afnemer. Maar ook elementen voor BTW, factuurkorting en natuurlijk factuurregels. Alleen de van toepassing zijnde elementen worden gebruikt. Stel dat een factuur wordt samengesteld die betrekking heeft op een project dan is daarvoor een specifieke groep van elementen beschikbaar met elementen als projectfase, voortgang, begin- en eindperiode. Er wordt dus geen gebruik gemaakt van overbodige elementen.

Betekenis van elementen

De UBL standaard zelf (zowel 2.0 als 2.1) is behoorlijk vrij als het gaat om de invulling van de elementen. Er is bijvoorbeeld geen definitie c.q. richtlijn om een land(code) aan te duiden of een bepaalde betalingsmethode. Hiervoor is aansluiting gezocht bij reeds bestaande standaarden en richtlijnen als het gaat om de inhoud van bepaalde elementen, bijvoorbeeld:

- ISO 3166 voor de landencode;
- UN/ECE 5305 voor de belastingcategorie;
- UN/ECE 4461 voor de betalingsmethode.

Door het gebruik van deze standaarden wordt het uitwisselen van gegevens volledig geüniformeerd.

UBL kent voor een factuur meer dan 1.000 elementen. Dat komt door de vele mogelijkheden, zoals de hiervoor genoemde elementen voor projecten. Maar zo zijn er ook elementen voor een verwijzing naar een order of een contract en aanvullende adresgegevens.

Implementatie in Nederland

In Nederland geldt SI-UBL (SimplerInvoicing UBL) als defacto standaard. SI-UBL is een 100% subset

van UBL en telt zo'n 200 factuurelementen en kent *alleen extra richtlijnen als het gaat om de inhoud van UBL-elementen*. Met name voor de mkb-accountant is het interessant te weten dat SI-UBL met name die elementen voorschrijft die van belang zijn om een ontvangen UBL-factuur automatisch in de boekhouding te verwerken.

Voor een belangrijk deel zijn de SI-UBL richtlijnen weer gebaseerd op de genoemde internationale standaards als UN/ECE en ISO, zoals hiervoor genoemd. Op deze wijze spreekt iedereen dezelfde taal en daarbinnen hetzelfde dialect en is er overeenstemming over de uit te wisselen waardes. Als extra zorgt de SI UBL validatie voor enkele logische controles, zoals de aanwezigheid van een BTW-nummer als BTW in rekening wordt gebracht.

Het is zonder meer mogelijk om, aanvullend op SI-UBL ook andere (standaard) UBL elementen te gebruiken. Uiteraard moeten deze laatste elementen dan wel gebruikt kunnen worden door zowel de afzender als de ontvanger van de factuur. Bijvoorbeeld branchegericht kunnen daarover afspraken gemaakt worden.

UBL Ketentest

Anderhalf jaar geleden was nog sprake van het 'kip-ei' verhaal als het ging om elektronisch factureren op basis van UBL. Veel softwareleveranciers namen een afwachtende houding aan onder het motto "*accountants en mkb-ondernemers vragen er niet om*" en accountants waren niet goed geïnformeerd over de mogelijkheden van UBL en de daarmee gepaard gaande voordelen. Dat laatste had tot gevolg dat accountants bij hun softwareleveranciers niet aandrongen om UBL mogelijk te maken.

In anderhalf jaar tijd is er veel veranderd. Veel gerenommeerde leveranciers van boekhoudsoftware bieden vandaag de dag elektronisch factureren op basis van UBL, zowel uitgaand als inkomend. Leveranciers van (online) factuurtoepassingen bieden UBL en ook leveranciers van scan- en herkentoeepassingen ontsluiten steeds vaker het gebruik van UBL. En steeds meer mkb-accountants zijn enthousiast over de mogelijkheden die UBL biedt.

Het aantal facturen dat in UBL-formaat wordt aangemaakt en verzonden is weliswaar nog beperkt, maar zal naar verwachting de komende jaren hard groeien. Wetenswaardig is dat het een aantal leveranciers van boekhoudsoftware zijn geweest die in Nederland de 'kip-ei' situatie met succes hebben doorbroken in 2014 en daarmee tevens de grootschalige 'UBL Ketentest' mogelijk hebben gemaakt.

In het najaar van 2014 hebben zes bekende leveranciers van boekhoudsoftware (Asperion, Exact Software, MUIS Software, Reelezee, UNIT4 en VISMA) enthousiast meegedaan aan een initiatief van Onderzoeksbureau GBNED om onderling elektronisch facturen in UBL-formaat uit te wisselen én te zorgen voor automatische boekingen in de administraties. Tijdens het uitwisselen bleek sprake van slechts kleine interpretatieverschillen die betreffende leveranciers vlot glad konden strijken. Het resultaat is meerdere malen live getoond tijdens enkele bijeenkomsten, waarna in december 2014 de UBL Ketentest (www.ublketentest.nl) is gestart met als doel zoveel mogelijk softwareleveranciers onderling met succes UBL facturen te laten uitwisselen. De UBL Ketentest is mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van Economische zaken.

Doet uw softwareleverancier al mee aan de UBL Ketentest?

Maak ook uw softwareleverancier attent op de UBL Ketentest en overtuig u ervan dat u ook UBL facturen kunt versturen en/of ontvangen.

Nu ruim een half jaar later hebben ruim 80 softwareleveranciers zich aangemeld als deelnemer aan de UBL Ketentest, maar belangrijker is dat ruim 40 softwareleveranciers al actief hebben deelgenomen aan de UBL Ketentest door een UBL-factuur aan te bieden en/of aangeboden UBL facturen in te lezen en te verwerken in boekhoud- of daaraan gerelateerde software. Leveranciers die actief hebben deelgenomen aan de UBL Ketentest zijn [hier](#) te vinden. Komende periode zal het aantal deelnemers nog verder toenemen. Een consequentie van dit laatste is onder andere dat UBL de volle aandacht heeft en het gebruik ervan steeds meer wordt aanbevolen. U krijgt daar als mkb-accountant ook mee te maken.

Adviezen voor de mkb-accountant

Elektronisch factureren op basis van UBL is inmiddels een onomkeerbaar proces waar de mkb-accountant mee te maken heeft of krijgt. Werken met UBL is beslist niet moeilijk in de praktijk, zo getuige de ervaring van kantoren die er al mee aan de slag zijn gegaan. De volgende adviezen kunnen u mogelijk op weg helpen:

- Ga na of uw boekhoudsoftware UBL-facturen kan inlezen en verwerken en wat er vervolgens voor nodig is om dit in te regelen in de software?
- Ga na of uw declaratiesoftware UBL-facturen kan aanmaken en versturen? Zo kunt u als mkb-accountant nagaan hoe eenvoudig het is om deze facturen in de administraties van klanten op te nemen.
- Vraag zelf en via uw klanten aan zoveel mogelijk toeleveranciers om facturen in UBL(+PDF) aan te leveren.
- Stem met uw klanten af hoe digitale facturen aangeleverd worden. Zo kunnen toeleveranciers hun facturen elektronisch naar uw klanten sturen, waarbij uw klanten de facturen, na beoordeling, weer elektronisch aan u doorsturen. Ook kan gekozen worden om de facturen direct aan u te sturen, bijvoorbeeld via een factuur-emailadres per klant.
- Ga na hoe de autorisatieprocedure verloopt bij elektronisch factureren. Is er bijvoorbeeld een online mogelijkheid om facturen te laten beoordelen en goedkeuren door medewerkers en/of klanten voordat deze in de administratie opgenomen worden?

Gerard Bottemanne, onderzoeksbureau GBNED.

Zomer 2015.